

Ubsørlighed, ved at det forandredes derhen, at Skoleraadet kunde vælge et forskjelligt Medlem til at tiltræde hver af de forskjellige Skoledirectioner; thi da vilde den Enkelte lettere kunne overkomme det, end naar eet og samme Medlem skulde indtræde i samtlige Amtets Skoledirectioner. Men Fleertallet har, i alt Fald ikke for Dieblirket, kunnet tiltræde dette Forslag, paa Grund af den Uoverensstemmelse, der er mellem Fleertallet og Mindretallet, angaaende §§ 8—9. Jeg skal for Dieblirket indfranke mig til denne Oversigt over de Grunde, der have ledet det hele Udvalg til at fraraade Dyprettelsen af Amtsskoldirectioner, og de Grunde, der med Hensyn til det enkelte Punkt have deelt Udvalget i et Fleertal og et Mindretal.

Grundtvig: Uagtet jeg i det Hele ikke kan have megen stor Interesse for, hvorledes man affatter en enkelt Paragraph i et Lovforslag, som jeg i det Hele ved første Behandling har erklæret i alt Fald at være kommen for tidligt, saalange der ikke er taget andre Bestemmelser, under hvilke efter min Formening Loven ene kunde virke heldigt, saa skal jeg dog gjøre een Bemærkning, især om Udvalgets Forslag til en ny § 6. Det har nemlig meget forundret mig, at især Udvalgets Mindretal har, forsaavidt som det er blevet Tilfældet, kunnet gaae ind paa denne Affattelse, da det synes mig, at der er en Deel af den, som maatte være dem langt mere stødende end den, de have foreslaaet forandret, den nemlig, som følger lidt efter, at Skoleraadet bestemmer selv sin Forretningsorden, og begynder saaledes: „Inden Udløbet af Januar Maaned have Districtets Provster i Forening at indsende Forslag til Planen for Skolefondens Virksomhed til Skoleraadet“; thi mig synes, at de, der i det Hele ere bange for, at den geistlige Deel skal faae formeget Raaderum, maae vel tage sig tagt for at bortgive, hvad der i mine Dine er en saameget betydelig Deel, til Provsterne alene og Provsterne i Forening, som det er at foreslaae den hele Benyttelse for Aarets Løb af Skolefonden. Grunden, hvorfor jeg er saa afgjort imod dette, er nu ikke den, at jeg i det Hele vil sælde nogen Dom

over enten den geistlige eller den verdslige Deel af en saadan Forsamling bedst kan være det raadende Element, men det er af to Grunde, deels i Henseende til Provsterne, der virkelig, uagtet jeg ikke kan give nogen naturhistorisk Grund derfor, efter min Erfaring ere et eget Folkefærd, og deels, fordi der i den følgende Paragraph, § 7, er taget den Bestemmelse, som jeg i det Hele anseer for meget urigtig, at hvad der tilstaaes af Rigsdagen til Understøttelse af Bondehoiffoler, skal fordeles til Skolefondene omkring i Landet; thi naar det skeer og det skal være Provsterne alene og Provsterne i Forening, der skulle foreslaae Anvendelsen af disse Midler, da er jeg for min Part aldeles vis paa, at der kun herefter med meget saa Undtagelser vil blive nogen Bondehoiffole understøttet af Skolefondene af dem, der burde understøttes. Det er nemlig saa — jeg kan som sagt ingen Grund give derfor, jeg har kun Erfaringen at beraabe mig paa, at Provsterne netop i Henseende til Skolevæsenet ere i Reglen et ganske eget Folkefærd, thi de ere, med meget saa Undtagelser, saa tilfjorte paa den gamle Bane, at de hverken røre sig til Høire eller til Venstre eller, saavidt deres Indflydelse gaaer, ville tillade, at Noget rører sig. Jeg kan derfor slet ikke begribe, hvorfor selv Fleertallet endfjende Mindretallet i Udvalget har antaget denne Bestemmelse, og jeg maa fraraade den af al min Magt, fordi jeg er vis paa, den vilde virke meget uheldigt og virke imod, hvad i alt Fald den nuværende Dplysningsminister tilfjtede, og jeg er vis paa, at det er meget lidt sagt, naar jeg lægger til, at det, der lægges i Underviisningsministerens Haand til at understøtte Bondehoiffoler med, vil blive ti Gange bedre fordeelt og anvendt, naar han gjør det selv eller bruger andre Raadgiveres Hjælp, end naar Provsterne skulle give Planer dertil. Forøvrigt skal jeg gribe Leiligheden til at gjentage, at naar jeg forsaavidt har sat mig imod Loven i det Hele, da er det ingenlunde, fordi jeg kan staae i den Indbildning, at det, jeg egentlig savner med Hensyn til en rigtig Skolereform, nemlig Aanden og Livet, enten lader sig skabe eller fremkalde ved Lov, men det er, fordi der, som jeg allerede ved første Behandling tog mig